

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 1: Augusztusban 1789.

A' mi mái Kurirunk Erdélyből indul-meg, és az ellen-
séges határszéleken ugy kerül végre Bétsbe, Páris-
ra; és más Országokra:

Erdélyből Szebenből.

Mínthogy az Erdélyi Pafzszusokon lévő Környül-
li állások a' mái napon érkezének lég-hiteleseb-
ben kezünkbe; köteletségünk ezekről bővebben szól-
lani; és leg-előbb is a' Veres-torony mellett lévő Szé-
ratsinesfi szélső vigyázatról Juliusnak 18-dikán költ
Tudósítást ide iktatni; mély szóról szóra ez:

A' Veres-toronyi Szélső-vigyázatnak Komendán-
tá Tuskána Hálczár Fő-Siráflametter Gróf Villhorfszki;

a' *Volutér* Seregnek Fő-Strásmesterével *Kháinnal* edgyet értvén, egy szágodazva vigyázó Serget vive-bé az ellenség földére egélszzen *Priporáig*. Midőn ezek szinte azon környékhez közelittenének, azt a' hirt hozza nékik egy *Kém*, hogy az ellenség *Szuitsban* volna; mellyre leg-ottan el-végzik magokban, hogy az ellenségre üténének; meg-is indulának, és a' nap' fel-jövetelére oda-érkezének. Midőn ezen Helységbe véletlenül bé-érkeztenek válna, leg-előbb-is a' Templom mellett egy vigyázaton lévő katonájára találának az ellenségnek; ki a' miéinket meg-látván, nagy hirtelenséggel a' Téplomba szalada, hogy ott a' maga életének menedék helyet keresne; de ide-is a' mi gyalagjainktól nyomban késértvén agyon löveték. Ez által az ellenségnek azon, mint egy 200 főből álló fegyveres népe, mely ezen Helységben vala, fel-lármáztaték, a' miéink rájok ütének, és kevés ellent-állás után kényszeríték az ellenséget ezen Helységből nyakra főre ki-szaladni; kiknek a' miéink utánnak nyomúlván, a' Lovaság a' szaladók közzül valakit tsak utól-ért rész-szerint le-apritotta, rész-szerint hadi-fogoly rab-szujakra füzte. Ötvennél többen maradának a' tsata pítzon, kik között 2 *Ballug-Basák-is* találtatának, 21-en pedig fogságra jutának; és 2 ellenséges zászlók a' mi préda kezünkre kerülének. A' mi kátunk itten a' *réguláris* katonákra nézve tsak 3 embernek halálában és 3 meg-sebefedekben áll; a' Szabad-seregesekre nézve pedig egy holtban, 1 el-tévejedtben és egy meg-sebesített lóban. A' mi népünk itten nem kevés prédát kapott, mely préda között

a' fők különbb különbb nemű fegyveren kívül, 46 egynéhány ló nyergelve bágáziástól, 40 ökrök fülestől farkastól kezünkre és hatalmunkra jutának. Fő-Strátfamester Gróf Wilhorszki az itt jelen volt katonaságnak bámulást érdemlő bátorságot, és tsatázásra határozott vitézségét közönségesen ditséri; nevezetesen lovas Kapitány *Simont*, fő Hadnagyokat *Seltzingert* és *Boдрátskit* a' *Toskána* Húszár Seregéből; a' *Splényiéből* pedig fő Hadnagy *Vijerodit*; a' Szabad-seregbéliek közzül Kapitány *Sztajánt*, *Laskarit*, *Stéphánt* és *Juonitzát*; kik ezen tsatátskában magokat mind ditséretesen ki-mutották.

Szeben. Juliusnak 20-dikán: „Az utolsó Tömösi történetben, mely a' mi Hazánk-száinak, nevezetesen pedig az *Orosz-Seregbéli* Májor *Layritz* Urnak olly nagy ditsérére szolgál, az ellenségnek veszedelme sokkal nagyobb vala, mintsem azt előbb gondolhatjuk vala. A' miéinknek Sántzok-körrül 200 at találának ugyan tsak, a' tsátsa után; de a' Török lovaság magával tsak nem ennyit vitt vala vízfza, kiket az ellenség a' maga vízfza-szaladó útjában az út-féleken el-temetett, melly Temető hányásokra annak utánna a' miéink rá-találtak. Az innen jött Kémeknek Tudósítások meg-edgyez abban, hogy ezen tsata 1000 embernél többbe került az ellenségnek a' sebesekekkel és el-fogattakkal edgyütt — és még-is ujj ütközetre készülnek, mely végre azon már esmeretes *Synai* Klástronnál minden-féle készülleteket meg-tettének. Azt mondják a' mi Kémjeink, hogy ezek itten véghetetlen sok Várfok-mászó Lajtorjákat készítettenek; mellyekkel ők a' m

Sántzainkot gondolják meg-mászhattai; de ezek ellen már a' miéink Vár-mászó horgokat és hofszú nyelvű Kafzákat készítettek; mely horgokkal a' kaposz fejű szegény legényt lajtorjától edgyütt fogja a' *Tsíki Székely* a' magas partú Sántzba rántani. — Az ezen a' részben lévő több Pafzszufokról is most egyszeriben ellenséges hírek érkeztek. Egy a' *Bozzai* Pafzszusról ezen hónapnak 12-dikén érkezett Levél-szerint; *Valenyben* és *Plojesztiben* 5000 Törökök vagynak; és még nagyobb erőt várnak; mely erővel a' *Bozzai* Pafzszusra ütni magokban el-tökéltették. — Tegnap pedig az a' hír érkezék meg, hogy 7000 Törökök az ugy nevezett (*Königs-Berg*) Királyhegyére másztanak fel, és már ugyan azon napon estvére, ugy mint 11-dikben, a' *Ledny*-mezőn láttatnak vala lenni. Ezekről mi ugy gondolkozunk, hogy ez az ellenségnek vizsgálódásra kiküldött Serge, mely ezen környéket, és a' mi Sergeinknek állását kémleli; és az efféle nagy számú vizsgálódó Török Sergek mindenkor elől-járó Postái szoktanak lenni a' Törökök ütközetének. — A' Kémek azt befzélik; hogy az Oláh-orzági Hertzenek *Mauroyéntnek* parantsolatjára, minden Oláh-orzági bor, mely a' Szőlő-hegyekben lévő pintzékben találatik, *Bukoresztbe* takarittatik, és minden Oláh-akóért, melyben, a' mi mértékünk-szerint, 10 öreg Kupa, vagy 10 Pint vagyon, 10 és fél krajtzár szekér-bér vagyon ki-rendelve. — A' *Törts-pári* Pafzszuson 400 Polgárok dolgoznak azon útnak helyre állításában, mely a' mi határ-szélünktől fogva az ellenségnek közelebb lévő falujáig *Rukurig*

szolgál. Ezen útnak készítéséhez egy Inzsiner Kaptányinak igazgatása alatt, már ezen hónapnak 7-dikén hozzá kezdettenek vala, és folytatják a' munkát. — *Kimpelungában* éjjel nappal nevededik az ellenségnek száma, és már semmi kétség nincs tovább benne, hogy az ellenség *Törtsvárndl* ütközet-re készül; és a' mi népünk-is már 18-diktól fogva itten éjjel nappal tsatára igazított fegyverben jó süveg alatt áll, hogy ezen betsületes hivatlan Vendégeket érdemek-szerűen fogadhat a' Mig ezen Kurir Erdélyből viltsza jó *Bétsbe*, és *Párisból* meg-fordulván megint Erdélybe érkezik — addig ezen szélekről nagyobb hírek ütik-meg a' Deres' füle dobját.

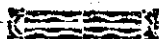
A' Tömösi Paszszusnál Jul. 15-diken esett tsatának több környül-állásokkal való le-írása:

Minekutánna azon ellenség csoportja, mely mint egy 2-ezerig való számmal *Kimpindnál* áll vala, és a' *Bukosi* és *Rufuki* Basák által még szintén 7 ezerrel szaporítottatott volna; meg-indult ezen hón. 11-dikén *Kimpindból*, és sok szakaszokban által-takaradott *Komarnikon*, *Sinain* és *Grérén*, egészen *Miluig* és *Stude-Piatrdig*. Már 14-dikben *Millundl* egy csoportban valának, és 15-dikben a' mi *Prédiáli Sántzunk*-felé el-mozdulának, a' hól *Generál Orofz* az ő el-fogadásokra minden rendeléseket megtett vala. Az ellenség a' miéinknek jobb és bal-szárnyához az erdőben olly közel-nyomult, mig gondolhatta, hogy a' fegyver el-szolgálhat: ottan 3 ágyukat a' miéinkre szegezett, de a' melyek közül edgyik az ötödik lövésre, egy hat fontos gollyóbisunk által le-döntetett. Ekkor az ellenség, sok egymás u-

tán következő sorokban a' mi Sántzunkra rohant; a' miéinkre rohanó ellenségnek száma mintegy 4-ezerig valónak ítéltetett. A' közelebb nyomulásban minden kis árokban és gödörben meg-vonta magát, hogy a' miéinknek tüzelése néki ne-árthafson, és a' jobb szárnyunkhoz közelithessen: de a' helynek fekvése nem eléggé óltalmazhatta őket a' mi tüzelésünktől. Tsak ugyan mintegy 12-tön közüllök arra vetették fejeket, hogy a' mi Sántzunkba ugordjanak, kik a' mi Sorompóinkba szegeket kezdettek verni, hogy azokon fel-hághafsanak: de a' *Posztnak* Komendánsa *Layritz* Májor Ur, a' mély-fedező töltésre némely gyalogjainkat fel hágatván, ezen vakmerő ellenség közüll-is 7-tet el-lövöldöztetett. Már 9 órakor a' Sántzunknak bal-szárnya ellen-is mintegy 800 lovas és gyalog ellenség érkezett; de ezek a' miéinknek kemény tüzelése által nagy károkkal vizfsza-üzettek. Reggeli 7 órától fogva, tized-fél óráig tartott a' tüzelés, ez alatt hól edgyik hól máfik tsoportja az ellenségnek vizfsza-üzetett. Tized-fél órakor a' Székely Húzárok' vitéz Kapitánnya *Vajna*, 150-önként vállalkozott gyalogokkal és 5 tüzg Székely Húzárokkal a' Sántzhoz közelebb jöve; mihelyt a' Májor *Layritz* Kapitány *Vajnádnak* és a' velle valóknak egész el-tökéllett vitéz bátorsággal való érkezéseket látta, mindjárt a' Májor-is népének egy harmad részét a' Sántzból ki-ugratta; és Kapitány *Vajnával* edgyütt az ellenséggel szembe eresztette. Ezek mindnyájan Magyarok lévén, mihelyt magyaroson fogták a' dolgot, az ellenség legottan minden-felől meg-szaladott. Itt a' miéink mind

gyalog mind lovon 300 lépésig kergették az ellenséget, és sokat azok közül el-ejtettek. Az Orosz Regimentbéli Kapitány *Valmatsini*-is látván, hogy már az ellenség hátat adott, népével a' vágott erdőből elé-nyomúlt, és az ellenséget kergetni igyekezte. E' szerint nyakra före szaladott az ellenség *Milluig* és *Valye-Szápuluig*. A' Sántz körül el-esett ellenség közül 191 és 33 lovak temetettek-el; 3 el-fogatott, és 6 zászlók mi hozzánk prédába jutottanak. Sok halottakat és sebesekeket el-vitt az ellenség magával, kiknek el-vitelét nem lehetett akadályozni, minthogy a' Sántzhoz igen közel vóltanak, és a' miénk akkor a' tüzelésben vóltak foglalatosok. A' 16-dikban *Millui*-felé ki-küldött kerülő-vigyázatunk (*Patrol*) ottan sok uj temetéseket és 13 döglött lovakat talált. Részünkről estenek-el itten, (a' mint máskor meg-iratott) a' magát ditséretesen, vitéziül, és Nemzetéhez méltóképpen viselt Fő-Hadnagy Gróf *Kun Gergely* és még 7 közlegények; meg-sebeselek 23-man és két lovak. — A' Májor *Layritz* Ur nagyon meg-ditséri a' Székely Húszár Kapitány *Vajná*t; a' kinek, és a' keze alatt lévő önként tsatázóknak lehet egy részint az ellenségnek el-üzettetését közönni; a' ki midőn a' lova alolla el-lövetett vólna, serényen más lóra ugrott, és a' keze alatt valókat jó példájával fel-indította. Továbbá ditséri az Orosz Regimentbéli Kapitány *Kövesdi*t, és nevezetesen *Drák* és *Valdau* Hadnagyokat, kik az önként tsatázó gyalogokat vezetik vala, kik az ellenséget a' Panganéttal vagy fegyverkéssel döfölik vala-ki a' vágott erdőből és útból: E-

zek között különösen ki-mutatták a' magok vitézségeket, a' Székely Húszár Strázsamester *Bodola Lázár* (*) és az önként katonáskodó Kapitány *Stépháni*; a' kik mind ketten lovaikról le-szállván a' gyalogokkal edgyütt vagy elől mentenek, hogy az ellenséget a' le-döntött fák közüll ki-kergessék. Ataljában mind a' Tisztek, mind a' köz-legények (láttzik hogy mind Magyarok voltak) itten igen jól viselték magokat. Az ágyusok közüll *Valter, Glakovits* és *Zillner Josef* meg-érdemlik hogy emlittessenek; nem külömben az ő Hadnagyok *Halla*; a' ki mindenütt a' hól szükséges volt, serényen forgalódott. Köszönni lehet tehát a' Komendáns Májornak és edgyenként a' legénység' vitézségének, hogy itten a' sokkal számofabb ellenség, nekünk olly kevés kárunkal, vízfza-veretett.

Ezen alább olvasható Tudósítás, mely a' Tömösi Pafzszuson lévő egy N. Székely Húszár Seregbéli Kapitány Urtól jött és szóról szóra ide iktatott, legnagyobb hitelt érdemel ezen történetbe.

Tömös 15. July. —, Ezen folyó Julius hónapnak 14 dik napján jó idején meg-hozván a' Kémek a' hirt, hogy a' *Kimpina* nevü Mezö-Várasotskában számofon meg-szaparadott ellenség ezen *Tömösi Pafzszusra* ütni el-indúlt légyen, azonnal az ezen Pafzszuson lévő *Sántz Komendáns* a' *N. Orofz Regementbéli*

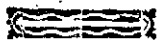
(*) Ki a' maga kezével 3 Törökököt vágván-le, a' Generális vállát meg vervén Hadnagynak szolítottta. Ezen Nemes Székely Familia már egy darab időtől fogva sok tudós férfiakot szült a' Hazának. Lám hogy *Bodola* a' Kardot-is meg-tudja markolni.

gemantbéli Májor *Layritz*, a' maga rendeléseit mindenekben meg-tette: még a' fent említett napon reggel mint egy 9 órakor meg-is mutatta magát az ellenség, és szélső-vigyázatainkat egészen a' Sántzig bé-vernén, bizonyosnak lehetett tartani, hogy egész erejével jön; egy ideig mind várván, midőn meg-késése nyughatatlanságot okozott a' fegyverben kélzen álló Sereg Kommendánfainak, tsak hamar el-vegezé magában a' belső *Positzionak* Komendánfa a' N. *Székely* Lovas Regimentben lévő Svadromos Kapitány *Vajna Gábor* Ur; és magával vévén a' N. *Orosz* Regimentből Fő-Hadnagy *Karató*, és All-Hadnagy *Pongrátz* vezetése alatt 100 gyalogokat, és a' N. *Székely* Lovas Regimentből 3 tüzegot Fő-Hadnagy *Czirjék*, Báró *Radák* és All-Hadnagy *Miksa* vezetések alatt, és 50 Arnótokot *Stépháni* nevű Kapitányokkal edgyütt, ezen Sereggel el-indulván említett *Vajna* Kapitány, mind addig ment, míg az ellenségre reá talált, és jó rendelései szerint egynéhány izben ingerlette az ellenséget, hogyha szembe tsalhatná, de szinte estvig tartó sok féle próbáira-is az ellenséget; kik közül mintegy százig való Puskázva mutagatta magát, tellyességgel ütközetre nem vehette. Mái nap, ugy mint 15-dik Julii, ugyan ki-mutatá titkolt, és reménleni alig lehetett erejét: mert minekutánna a' bé-vágott erdőt egész éjjel a' mennyire lehetett fel-bontogatván az ágyuit azon Tökés Törsökök közt mesterséges Tsigán fel-vonatta, és virradta után minekutánna *Religiojok*-szerint egy nagy Koff fel-áldozván annak vérit égis ható szörnyű kiáltások között, Szerentsés ütközetiért fel-szentelték volna; mintegy 7 órakor fel-yerekedvén a' magos erdős havas tetejére két felől a' Sántz környékét a' vágott erdők törsökei közt el-töltvén, mintegy 5000 gyalogjaival olly mérgefen dolgoztak, hogy tsak hamar jó közel érkezték a' Sántz körül, annyira, hogy már a' Sántz gödriben-is lokan bé-ugrosván, a' ki-hánt erdő-vágáson fel-jött Lovasága-is sebeseen neki-ment a' Sántznak, és jól lehet, hogy szerentsénkre edgyik ágyuját

ágyuját harmadik lövésre a' Sántzból hszfontalozná tették; de tsak ugyan egész 11 óráig olly kemény ágyuzás, és apró fegyver-tüzelés vólt, hogy akármí Vár-vivásnak is számot tett vólna; észre vévén azonban említett *Vajna* Kapitány Ur, hogy a' Sántz szinte veszedelemben forog, késcdelem nélkül ki-válalztott a' belső *Posztzioban* álló részertint N. *Orosz* Batalionjából, és *Hertzeg Eszterházi Antal* Divisiojából 150 maga jó szántából ki-válalkozott gyalagokat, Kapitány *Kövesdi*, All-Hadnagy *Deák*, és *Váldán* vezetése alatt, és ezeket a' Sántzra felmenő útnak közfiklás, és erdős oldalán el-indítván ugy rendelte, hogy az ellenségre oldalt reá üfse nek, azonban Kapitány *Vajna* a' maga Svadronyát Kapitány *Simény* és Fő-Hadnagy Gróf *Kun*, All-Hadnagy *Gyrdld*, és az ugyan azon Székely Lovas Regementbéli Obeflájdinánt első Escadronból Fő Hadnagy *Czirjek*, és All-Hadnagy *Miksa* hsznos jelen-létekben a' hegynek indítván (noha a' Sántzhoz való fel-hágásnak innet való útja sokkal nehezebb mint az ellenség-felől való, és Lovaságnak majd mondani járhatatlan) mindazáltal olly sebes-séggel fel-vitte a' Sántzig, hogy a' midön a' 150 magok jó szántokból válalkozott gyalagok a' Sántzig fel-érkezvén, kemény tüzelésekre az ellenség meg kezdett futamadni, azonnal a' Lovas Sereg is olly jókor nyakára jött az ellenségnek, hogy nem tsak a' Sántz gödréből a' magok jó szántokból ki-válalkozott vitéz gyalagok által ki-ugratott ellenséget le-vagdalták, de az erdő bé vágások közt futkosó és bujkáló ellenséget is mig tsak lóval lehetett menni, Kardal és lövéssel vesztegették és ölték, meg-értvén azonban *Székely Antal* Kapitány, hogy a' Svadronja tűzbe ment, noha terhes betegsége miatt hátra maradott vólt, de mind Királyához mind édes Hazájához való hűségének tüze annyira meg-erősítette, hogy sebes nyargalva fel-jött a' Sántzhoz kötelcsségének tellyestésére, és így az egész ellenség ugy annyira vízfza-húzta magát, hogy az üt-közet után következett éjjel ugyantsak *Vajna* Kapitány

tány nyomába indulván, egynéhány óra járásig utánna ment, de még a' magok Sántzokan is túl mentek egész *Sinaiig*. Ezen ütközetben, hogy mind az Hertzeg *Eszterházi Antal* Regementbéli Divízió, mind pedig a' N. *Orosziánum* Batalion, és az Arnóták fenn-említett Kapitányokkal edgyütt (ki-is sokakat alatta valóiból gyalog szállítván a' Sántzban bent, és künt hasznoson dolgoztatta) és a' Magyar Székely Lovaság magokat igen jól, és hasznoson viselték légyen meg-tettzik a' le-irt környül-állásokból, és ezen kívül méltó különösen meg-emliteni a' N. Székely Lovas Regementbéli *Bodola Lázár* Strálsamestert, a' ki maga jó szántából egyedül előre nyargalván, lováról le-szállott, és a' magok jó szántókból való vitézek közé (*Freyvillige*) elé állott, vélek edgyütt tüzelt, és látván, hogy már az ellenség a' Sántz-gödriben benn van, hirtelen utánnok ugrott, egy Zászlótartót le-vágván, a' Zászlóját kezében vette, és még három ellenségnek megölése közben a' Sántz-gödreből ki-vertén az ellenséget, a' nyert zászlót mindenütt kezében tartván ditsőségesen ki-jött, és tovább is viaskodott. Az ellenség száma a' mint mindenik a' fogattak közül mondoita 5000 gyalog, és 5000 Lovasból állott *H. Fajda Mauroyeni* vezérlése alatt, noha maga *Kimpinánál* maradt 1000 emberrel. Részünkről az erő állott a' N. *Orosz* Regementből egy Batalion, Hertzeg *Eszterházi Antaltól* egy Divízió, két Székely Lovas Svadron, 70 Arnóták, és 10 *Toskán* Magyar Lovas katonákból. Az ellenség részéről maradtadtak a' tsata-piatzon 195 a' Sántz körül, az erdőkben, és az erdő vágások közt csak a' kik-re reá akadtak, többre mégyen három száznál, és mintegy 60 Lovak, mellyek el-veztek. Fogva nem vettek többet négy Töröknél, mivel a' katonaság nem akarta idejét a' Rab-kötezésel vesztegetni. Részünkről hőltak meg leg-elsöbben is, fájdalommal emlithető Gróf *Kun Gergely* Fő-Hadnagy a' Székely Lovas Regementből, a' ki Kapitány *Vajna* oldalja mellett ditsőségesen vitézkedvén, egy lövés által

tal le-fizette édes Hazájához tartozó adótságát, ezenkívül egy Székely Lovas katona holt-meg. Az ellenség egy fejet se vihetett-el, a' Sántzban egy igen igen jó Artilerista holt-meg, sebefek mind özve 26 ton vagynak.

Jegyzés. — „Észre-vévén a' Sántz Komendáns hogy legittsége szüksége lenne a' tüzből ki-küldett B. *Raddk* Fő-Hadnagy a' Székely Lovaságtól, hogy hirül adja Gróf *Nemes* Obersternek, ki is azonnal egy *Toskánér* és *Székely* Svadronnal és egy Divízióval H. *Ejzterházi Adtaleből* kéfedelem nélkül érkezett,

Bándt. — „Mind a' különös, mind a' közönséges Levelek által ugy tudósítatunk a' Bánátból, hogy az utobb meg érkezett *Kémek* által, a' mi Vezérink, azt a' bizonyos hirt vették, hogy a' Bánáti széleken, az Oriovai Bafsa alatt nagy számmal özve-sereglett Török Tábor azt a' parantsolatot vette vala, hogy Julius 12 dikéig elé nyomuljon, és tellyes igyekezettel a' Bánátba bé-ölsön; melyre midőn már készen állana, 10-dikben egy más parantsolatot véfzen a' Bafa, hogy egész Táborával edgyütt sietve meg térjen, és *Viddinen* keresztül *Nisz-sza*-felé nyomuljon, a' hová 11-dikben egész Táborával meg-is indula; minekutánna minden Bánáti széleken özve-gyűjtött eleségbéli jószágait maga özve-égette és semmivé tette volna. — Az iratik innen, hogy az ujj Nagy-Vezér *Kudsuk Hafsán Bafsa* egészfen más hadi (plánumat) utat vett maga eleibe, és a' fél-milliomnyi Török Tábornak nagyobb részét az Oroszok ellen rendelte — a' honnan, egy darab időtől fogva, minden Bulgáriában volt Sergeit Bessarabia felé mozdította, és az Oláh országban volt Török Sergeknek is nagyobb része meg-indult ide. Csak 30-ezer nép maradt a' *Hospodúr* hatalma alatt, kéttség kívül azért, hogy az Erdélyi Pafzfusokat szüntelen nyughatatlanságba tartsa, és akadályoztassa, nehogy a' Tsászári nép özve-gyűlvrén, Oláh-országba bé-ölsön. Egy más
Török

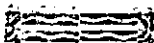
Tábor *Séráskir Abdi Balsa* alatt *Niszfzndnl* gyül-öszve, hogy az Auszriai Nagy Tábornak mozgását szemlélje, és ha *Belgrád* ostromlatnák, az ostrom eleibe álljon. — Horváth-országban a' mi fegyvereink gyűjtik az eleséget, és a' Koffat a' Török földön, még-is a' Törökök itt semmit sem akarnak mozdittani; kétszég kívül azért; mert kevelessen vannak; mert a' bizonyos, hogy a' Török Tábor egy vagy 2 tsonóra gyült-öszve; senki sem tudja mit főz a' bé fedett fazékban, valamig ki nem találja.

Frantzia-ország. Itt vagy a' szükség oka a' zenebonának, vagy a' zenebona a' szükségnek, mert mindenik nagyon el-harapódzott, és Kérdés, hogy mellyiket könnyebb a' Királynak le-tsendesíteni? Már a' Király kéntelennek látja magát arra, hogy az erőszakos tsendesítésre öszve-gyűjtött katonákat visszont el-botsálsa, mert ezek a' Polgári Rendet nem hogy bántanak, sőt pártját fogják; tulajdon az idegen Tartománybéli katonák sem akarnak a' Polgárookra tüzelni, mint nem régen *Báró Sallis* azt mondja vala *Párisban* a' maga *Regementjének*: „Ha a' Király arra kényszerit titeket, hogy a' Polgárookra tüzeljete; tehát az első lövést én reám intézzétek.“ A' kenyér szükségének a' Király elégé igyekezik elejét venni, mert a' mint *Nekker* fel-izámlálta, egy esztendő alatt egy millió és 400-ezet mázsa lisztet adott a' Lakófaknak. A' Frantziák az Anglus Udvartól 20-ezer zsák lisztet kértenek, ezen Kérésli *Pitt* bé nyujtotta a' Fő-Parlamentumnak; sok-féle tanátskozás után azon állott meg a' Parlamentum, hogy ezen kérest bé-kell teljesíteni: sőt találtattak az Anglusok gyűlésében olyanok, a' kik azon vóltak, hogy ezen kért summa lisztet a' szükségben lévő Frantziáknak ingyen kellene ajándékozni. Azt-is lehet olvasni a' Párisi Levelekből, hogy Jul. 12-dikén *Nekker* ilyen forma értelmű Levelet vett a' Királytól: „Az Ország-nak tsendefsége azt kívánja, hogy Kegyelmed az én Udvaromból és Frantzia-orzágból el-távozzák. Én azért az itt mulatásra még csak 24 órákat en-

gedek; az el-menetelnek módjára nézve pedig a' vi-
gyázó személséget ajánlom. " Ehez képest *Nekker*
Uram még azon napon *Ouende* ki-ment hálni, és
onnan következő napon útját *Geneva*-felé intéz-
te. *Nekker*nek véte kül tulajdonittatik az, hogy ő
nem tudta azt *calculálni*, hogy 25-millio embernek
tsendélsége, a' kik most egymást fel-kontzolni ké-
szek, drágább egynéhány millio forintnál; a' mely
pénzt más módon-is ölzve-lehetett volna szerezni.
Most a' pártütés Párisban igen nagy, Jul. 12-dikén
estvéli 7 órakor a' XV dik *Lajosról* neveztetett pia-
tazon lárma esett, és egy óra alatt 100-ezer embe-
rek ölzve-valának tódulva, minden-féle fegyverrel,
fáklyákkal és ilzonyító lárma! és fegyverre! kiáb-
tásokkal; minden utzákon az ifjuság todul vala,
hogy magát azokkal edgyesíthesse. Ezek utóljára
az ugy nevezett Királyi-Német Regimentet meg tá-
madák, abból mintegy 30-at ölzve-apritának: ezt
pedig fő-képpen azon Regimentnek Obeszeréhez va-
ló gyűlölségből tselekedték, a' mely Obeszer a' Pol-
gárokkal rútol hánik vala. Ezen pártosoknak fő-
gyülekezetjek *Palais Royal*-ban vagyon, a' hól a-
zon egész éjtzakán meg-nem szünt az ágyuknak
dörgése; és így mindenek igen nagy rémülésben vól-
tanak. 13-dikán minden Kassák és áruló Bóltok
bé-zárva maradtanak, és a' rémülés annyival-is in-
kább nevedett, hogy ezen pártos csoport fel tet-
te magában, hogy minden ellentállalon keresztül
rontván, a' *Versáiai* Udvar fel-gyujtsa. Tsak még
Bretagnéből 30-ezer fegyveres ifju Polgárokat vár-
nak, a' Normándiaiakon kívül, és azután a' Nem-
zeti gyülekezetnek ok akarják pártját fogni. Ezen
Párisi Levél iratott Jul. 13-dikán, akkor már a' kö-
vetkezendő éjtzakától féltének, senki nem mért há-
zából ki-mozdúlni; tartottak attól-is, hogy a' kö-
rül lévő helységekről már semmi éleséget el-adni
Párisba nem bátorkodnak vinni, és így a' szükség
még nagyobb lesz. Ezután meg-haljuk mi lesz
a' ki-menetele. — A' Bétsi Udvari Német Tudó-
sítáfból, melyek igen ritkán hazudnak, azt ol-

vasták, hogy a' *Minister Nekkeré*-hez hasonló Levelet vettek a' *Státus Tioknaknakja G. Montmorin*, a' hadi Ministert *G. Püységür*, a' Tengeri Ministert *Lüycerne*; és ezek a' magok hivataljokból mind letétettek, és helyekbe leg-ottan mások neveztettenek. — 13-dikban már a' véghetetlen fegyveres Polgárság mind fegyverben vala *Párisban* fejt és zöld bokkrétával. Egy része a' Népek a' Királyi fegyveres-házra rohonának, kiknek a' Fegyver-tármester nem tsak ellenek álván, hanem ágyukkal le-is lövetvén közüllök, végre erőszakkal a' fegyveres-házot meg-vették, a' fegyver-tárnokat onnan ki-húzták, fejt vették, és az utzákon úgy hordozták meg. A' Nemesi Rend ekkor szaladozni kezdett *Párisból*; kiket el-fogdosztanak és fogságra vittenek, vagy a' Világból ki-végzették. Ez alatt az idő alatt minden harangok lármát harangoznak vala. A' hadi-nép sergestől áll vala a' Polgársághoz. — 14-dikben egy véghetetlen fegyveres Sereg rohona a' *Bástillára* (ez egy fogoly ház) hogy a' foglyokat ki-botsátsák; a' fő-igazgató ennek-is ellene álván, és Kartáttal kéntelenítettvén a' népre tüzelteni, végre a' nép tsak ugyan meg-vette a' *Bástillát*, és ennek *Direktorának* fejt vevén az egész *Városban*, mindeneknek példájára, széllyel hordozták, a' Rabokat ki-botsátották, és a' *Bástillát* porrá égették. — Ezen *Bástilla* *Direktorának* szomorú történetét, tsak hamar azután több szomorú történetek-is követték; mert tsak hamar azután az úgy nevezett *Prevot des Marchands*: az az, az első *Magistrátusi* személyre rohonának, ezt a' halállal büntetők helyére vivék, itt fejt vevék, fejt egy *Karóba* üték, és tellének több részét széllyel vagdalván, ki-mondhatatlan módon bánának vele. Az ágyuzókat és azokat a' *invalidusokat*, kik a' népre tüzelnek vala a' *Bástillából*, mind el-fogdoszták, 's fel-aggatták. A' hadi-népnek nagyobb része nem akar vala a' Polgárság ellen fegyvert fogni. Egy *Regement*, mely a' Királyi par-oltsátnak engedelmesskedni akara, a' Polgárságtól tsak nem-egészízen öszve-kontrolaték. (Következendő Levélünkben bővebben.)

Elegyes Tudósítások.

A' F. Tsászárt személy-szerint látta a' hétén a' M. Kurir, és örömmel mondhatja, hogy olly frissen vagyon, hogy a' beszédéből és sebess járásából észre nem venné senki; hogy olly hófzszas beteg volt; ha ábrázatját nem tekintené, melyből kitettzik. —

Edgy idegen nyelvű Levélből szóról szóra ezt olvassuk: — „ hogy mintegy 3 hónapoknak el-folyása alatt, az igazságnak minden környül-állásai-szerint, a' *Toskánai* fő Hertzeg *Leopold* Romai Királynak fog koronáztatni; és a' *Likhtenstáini* Hertzegi Háznak mostani Uralkadója H. *Aloisius Likhtenstáini* és Hertzeg *Grafalkovits* lennének, a' mint ezen Levélben iratik, azok; kik ezen Koronázásra F. Ts. és Királyi Biztasoknak *Frankfurtba* fognának küldetni; hól a' R. Királyi Korona tartatik, és a' hól a' Koronázás szokott esni. —

Julius 28-dikán egy Felséges Rendelés tétetek közönségessé; mely-szerint a' *Hollandus arany*, mely egy *Grán* könnyűséggel a' maga mértékét jól lenyomja, az egéls Ts. Királyi Birodalomban mindennütt 4 f. 28 kr ban adassék és vétessék. — Pofonyban egynehány Kiss-Pap lett már a' Verbunkon önként katonává. — A' Bétsi Ujj-Vátosban-is azzá leve egy *Ex-Trinitárius* — 's miért ne? már van példánk, hogy a' Pap a' Népet ugy-bé vitte a' le-lödezett Vár-fokán az ellenségnek; mint akármely tanúlt Vezér. Ezek mind hasznos férfiak lehetnek: — Tsászári Királyi Udvari Tanácsos és az edgyesült Magyar Kantzellárián Referendárius M. *Horváth* Ur a' napokban meghalalozék (erről többet máskor:) Most értem-el azt az időt, melyben 3 napi ujság nem fér egy árkusra: